

Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Завдання до підсумкового контролю знань з курсу
«Методика навчання екології»
(для самостійної роботи здобувачів вищої освіти за
ОПП 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини))

Суми – 2022

УДК 378.4/372.857
З 13

Друкується згідно з рішенням вченої ради Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
(протокол № 10 від 27.06.2022 р.)

Рецензенти:

Москаленко Микола Павлович, кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології та методики навчання біології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Бабенко Олена Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Завдання до підсумкового контролю знань з курсу «Методика навчання екології» (для самостійної роботи здобувачів вищої освіти за ОПП 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) / Укладачі **Торяник В. М., Міронєць Л. П.** – Суми : ФОП Цьома С.П., 2022. 23 с.

До змісту методичного видання входять контрольні запитання з курсу «Методика навчання екології» у формі тестів, що охоплюють усі теми відповідно до робочої навчальної програми.

Для самостійної роботи здобувачів першого рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «014 (Біологія та здоров'я людини)».

УДК 378.4/372.857

©Торяник В. М., 2022
© ФОП Цьома С.П., 2022
© СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022

ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Методика навчання екології» є складовою частиною фахової підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)». Програмний зміст, структура та організація різних видів діяльності здобувачів освіти в процесі вивчення даної дисципліни спрямовані на формування професійно-методичної компетентності вчителя біології у закладах загальної середньої освіти.

Однією зі складових самостійної роботи здобувачів вищої освіти під час опанування «Методики навчання екології» є підготовка до заліку, що проводиться у тестовій формі.

До даного методичного видання включені тести, за допомогою яких можна перевірити сформованість теоретичних знань здобувачів освіти з «Методики навчання екології». Протягом семестру здобувач освіти може їх виконувати, здійснюючи одночасно і навчання, і самоконтроль, щоб підготуватися до успішного складання заліку. Перевірити правильність виконання тестів можна звернувшись за консультацією до викладача. Якщо виявиться, що обрано неправильну відповідь, потрібно подумати чому і повторити теорію.

Пам'ятайте, тести – не джерело знань, а лише один із засобів контролю їх засвоєння!

Бажаємо успіху!

Виберіть одну правильну відповідь!

1. Методика навчання екології – це:

- А) навчальна дисципліна, що розробляє теоретичні і практичні проблеми змісту, форм і методів навчання і виховання, зумовлені спецкурсом навчального предмета екологія.
- Б) інформаційна система спостережень, оцінки і прогнозу змін у стані навколишнього середовища, створена з метою виділення антропогенних складових цих змін на тлі природних процесів.
- В) розділ біології, що вивчає закономірності взаємовідношень організмів з навколишнім середовищем, а також організацію і функціонування надорганізмових систем (популяцій, видів, біоценозів, біосфери)
- Г) розділ педагогіки, який вивчає форми, методи і зміст навчання предмету у початкових, середніх та старших класах загальноосвітньої школи

2. Об'єктом методики навчання екології є:

- А) формування умінь і навичок у учнів
- Б) методи, форми і засоби навчання екології
- В) система екологічної освіти
- Г) екологічні закони

3. Предметом методики навчання екології є:

- А) формування умінь і навичок в учнів
- Б) мета, зміст, методи, форми і засоби навчання екології
- В) система екологічної освіти
- Г) живі та неживі об'єкти природи

4. Використання технології збору даних відповідно з проблемою в галузі екологічної освіти – це:

- А) професійні функції вчителя-еколога
- Б) учнівські вміння
- В) кваліфікаційна характеристика вчителя-еколога
- Г) учнівські знання

5. Формування наукового світогляду та екологічної культури – це одна з:

- А) професійних функцій вчителя екології
- Б) учнівських умінь
- В) кваліфікаційних характеристик вчителя екології
- Г) програмних завдань

6. У 1789 році був написаний підручник «Начертание естественной истории», автором якого є:

- А) І. Герцен
- Б) М. Ломоносов
- В) О. Зуєв
- Г) Я. Коменський

7. Тиряєв написав підручник:

- А) Ботанічна філософія»
- Б) «Русская фауна»
- В) «Живий світ»

Г) «Життя рослин»

8. Екологічна освіта – це:

А) основні підходи до формування умінь, навичок і практичних умінь у природознавстві

Б) система цілеспрямованого, постійного впливу на свідомість і поведінку дитини, з метою формування в неї суспільно значущих потреб і поведінки по відношенню до природи

В) різновид професійної освіти, що забезпечує підготовку фахівців з різних галузей природознавства

Г) частина біологічної освіти, спрямована на вивчення взаємозв'язків між живими організмами

9. Формування системи наукових знань, поглядів і переконань, які закладаються в дієвому ставленні до навколишнього середовища – це:

А) мета екологічної освіти

Б) завдання екологічної освіти

В) принципи екологічної освіти

Г) функції екологічної освіти

10. Стимулювання учнів до постійного наповнення знань про довкілля – це:

А) мета екологічної освіти

Б) завдання екологічної освіти

В) принципи екологічної освіти

Г) функції екологічної освіти

12. До формальної екологічної освіти відноситься:

А) дошкільна освіта

Б) загальні, середні заклади

В) вищі навчальні заклади

Г) а, б, в

13. До неформальної екологічної освіти належать:

А) табори, екологічні практикуми, дошкільна освіта

Б) табори, екологічні практикуми, екологічні стежки, екологічні акції та екологічні операції

В) екологічні стежки, екологічні операції, екологічні акції

Г) табори, екологічні практикуми, дошкільна освіта, екологічні стежки, екологічні акції та екологічні операції

14. Теоретичне і комбіноване навчання – це:

А) Форми неформальної екологічної освіти

Б) Сутності екологічної освіти

В) Функції екологічної освіти

Г) а, б, в

15. Знаннєвий (гносеологічний), діяльнісний, аксіологічний (діяльнісний) компоненти складають:

А) форми екологічної освіти

Б) структура змісту екологічної освіти

В) рівні навчального матеріалу

Г) Завдання екологічної освіти

16. Система знань, які входять у змісті екологічної освіти – це:

- А) діяльнісний компонент
- Б) знаннєвий компонент
- В) аксіологічний компонент
- Г) а, б, в

17. Сприяє розвитку учнів навчальних і дослідницьких умінь у сфері екології та розвитку інтересу дослідницької роботи – це:

- А) діяльнісний компонент
- Б) знаннєвий компонент
- В) аксіологічний компонент
- Г) а, б, в

18. Гуманістичні та екологічні ідеї, що забезпечують можливості ціннісного та активного сприйняття навколишнього світу – це:

- А) діяльнісний компонент
- Б) знаннєвий компонент
- В) аксіологічний компонент
- Г) а, б, в

19. Неперервний процес навчання, виховання, самоосвіти, накопичення досвіду і розвитку особистості, спрямований на формування ціннісних орієнтацій, норм поведінки і спеціальних знань щодо зберігання навколишнього середовища, реалізованих в екологічно грамотній діяльності – це:

- А) Екологічна наука
- Б) Екологічне виховання
- В) Екологічний зміст
- Г) а, б, в

20. Глибоке розуміння нерозривного зв'язку людини з природою, залежність добробуту людей від цінності і порівняної незмінності їхнього середовища проживання – це:

- А) Екологічна культура
- Б) Екологічна свідомість
- В) Екологічна поведінка
- Г) а, б, в

21. Сукупність відносин, конкретних дій і ставлень людини до цих дій – це:

- А) Екологічна культура
- Б) Екологічна свідомість
- В) Екологічна поведінка
- Г) а, б, в

22. Відображення характерних та якісних рівнів взаємовідносин між людьми, суспільством і природою – це:

- А) Екологічна культура
- Б) Екологічна свідомість
- В) Екологічна поведінка
- Г) а, б, в

23. Які є рівні екологічної культури?

- А) високий, середній, низький
- Б) достатній, середній, початковий

В) достатній, низький

Г) а, б, в

24. Вироблення практичних вмінь і навичок раціонального природокористування – це:

А) Рівень екологічного виховання

Б) Функція екологічного виховання

В) Завдання екологічного виховання

Г) а, б, в

25. Екологічна компетентність – це:

А) свідоме й бережливе ставлення до природи

Б) здатність особистості приймати рішення і діяти так, щоби якомога менше завдати шкоди довкіллю

В) раціональне використання природних ресурсів та стійкий розвиток суспільства, охорона біологічного різноманіття.

Г) а, б, в

26. Встановлення зв'язку між природними образами, зокрема екологічна піраміда, ланцюги живлення – це:

А) Метод екологічної мобілізації

Б) Метод художньої репрезентації природних образів

В) Метод екологічної асоціації

Г) а, б, в

27. Цілеспрямована корекція дії в результаті чого виникає психологічний дискомфорт – це:

А) Метод екологічної мобілізації

Б) Метод художньої репрезентації природних образів

В) Метод екологічної асоціації

Г) а, б, в

28. Відображення природних образів у творах мистецтва – це:

А) Метод екологічної мобілізації

Б) Метод художньої репрезентації природних образів

В) Метод екологічної асоціації

Г) а, б, в

29. Порівняння людини з певним природнім образом – це:

А) Метод екологічної ідентифікації

Б) Метод екологічної експертації

В) Метод екологічної емпатії

Г) а, б, в

30. Психологічне навіювання на зустріч з природою – це:

А) Метод екологічної ідентифікації

Б) Метод екологічної експертації

В) Метод екологічної емпатії

Г) а, б, в

31. Співчуття природнім об'єктам – це:

А) Метод екологічної ідентифікації

Б) Метод екологічної експертації

В) Метод екологічної емпатії

Г) а, б, в

32. Погляд на свої екологічні дії збоку – це:

- А) Метод екологічної турботи
- Б) Метод екологічної ритуалізації
- В) Метод екологічної рефлексії
- Г) а, б, в

33. Стимулювання співчуття та підтримки по відношенню до природніх об'єктів – це:

- А) Метод екологічної турботи
- Б) Метод екологічної ритуалізації
- В) Метод екологічної рефлексії
- Г) а, б, в

34. Організація екологічних обрядів – це:

- А) Метод екологічної турботи
- Б) Метод екологічної ритуалізації
- В) Метод екологічної рефлексії
- Г) а, б, в

35. Перша екологічна стежка була започаткована:

- А) 1902 року
- Б) 1976 року
- В) 1900 року
- Г) 1980 року

36. Перша екологічна стежка була здійснена через:

- А) озеро Сиваш
- Б) Альпійські гори
- В) гори Апалачі
- Г) Орільський степ

37. Виділяють такі типи екологічних стежок:

- А) наукова, дослідницька, туристична
- Б) відпочинку, туристична, навчальна
- В) наукова, туристична, навчальна
- Г) рекреаційна, туристична, наукова

38. Навчити учнів розпізнавати в природі вивчені живі об'єкти, пояснювати екологічне значення, а також виховувати екологічно грамотну поведінку – це:

- А) завдання екологічної стежки
- Б) мета екологічної стежки
- В) властивості екологічної стежки
- Г) а, б, в

39. Привертати увагу учасників до об'єктів антропогенного ландшафту, транспортних артерій, архітектурних структур, сільськогосподарських угідь – це:

- А) завдання екологічної стежки
- Б) мета екологічної стежки
- В) властивості екологічної стежки
- Г) а, б, в

40. Лісова ярусність, лісова поляна, лісова їдальня, кар'єр, мурашник, гнізда – це:

- А) екосистеми
- Б) біорізноманітність
- В) приклади зупинок екологічної стежки
- Г) а, б, в

41. При оформлення екологічної стежки обов'язково складають:

- А) альбом з фотографіями екосистем
- Б) паспорт на екологічну стежку
- В) зміст екологічної стежки
- Г) а, б, в

42. Серед багатьох засобів екологічного виховання, що сприяють підвищенню рівня екологічної культури школярів є:

- А) дидактична гра
- Б) конспект уроку вчителя
- В) конспект учнів
- Г) а, б, в

43. Формування яких понять є однією з умов ефективності екологічної освіти:

- А) естетичних понять
- Б) біологічних понять
- В) морально-екологічних понять
- Г) а, б, в

44. На яких принципах базується зміст програми екологічної освіти?

- А) науковості і новизни
- Б) неперервності і наступності
- В) Послідовності і науковості
- Г) а, б, в

45. Зміст програм, курсів за вибором і факультативів, як і кількість годин, що передбачена у програмах є:

- А) обов'язковою
- Б) орієнтовною
- В) загальною
- Г) може змінюватися

46. Метод проблемного викладу характеризується:

- А) поясненням, спостереженням, бесідою
- Б) фенологічною розповіддю, вікториною, кросвордом
- В) цікавою вправою, фронтальним опитуванням, описом
- Г) а, б, в

47. Хто вважав, що основою навчання в екології є наочність?

- А) В. Семашко
- Б) К. К. Сент-Іллер
- В) В. Даль
- Г) В. Вернадський

48. За характером пізнавальної діяльності дітей розрізняють такі ігри:

- А) репродуктивні, проблемно-пошукові та творчі
- Б) продуктивні, початкові, організаційні
- В) репродуктивні, інтелектуальні, проблемні
- Г) рольові, репродуктивні, навчальні

49. Об'єктами вивчення в екологічній екскурсії є:

- А) екологічні фактори
- Б) антропогенні чинники
- В) рослинний і тваринний світ, абіотичні умови природного середовища
- Г) а, б, в

50. В екологічному вихованні особливого значення набувають предмети:

- А) математичного циклу
- Б) природничо-географічного циклу
- В) технічного циклу
- Г) природничо-математичного циклу

51. Методика навчання екології має зв'язок з іншими науками:

- А) біологією, педагогікою, психологією
- Б) біологією, педагогікою, філософією
- В) біологією, педагогікою, філософією, психологією
- Г) педагогікою, філософією

52. Позначте синонім поняттю «метод навчання екології»:

- А) спосіб
- Б) засіб
- В) прийом
- Г) принцип

53. Методичні принципи навчання екології:

- А) науковості та доступності, виховання і розвитку, красзнавства
- Б) сезонності природних явищ, екологізації та природоохоронності
- В) єдності теорії і практики, гуманізації, екологізації та природоохоронності
- Г) в, б, в

54. Компоненти змісту екологічної освіти:

- А) знання, виховання, навчання
- Б) знання, діяльність, виховання
- В) виховання, діяльність, розвиток
- Г) а, б, в

55. Екологічна свідомість – це:

- А) глибоке розуміння нерозривного зв'язку людини з природою
- Б) вчинки, сукупність відносин, окремих дій, умінь і навичок, ставлення людини до них
- В) здатність приймати рішення і діяти так, щоб менше завдавати шкоди довкіллю
- Г) природоохоронна поведінка

56. Особливу класифікацію методів навчання екології розробив:

- А) Шишкевич
- Б) Коденко
- В) Зуєв
- Г) Сухомлинський

57. Практичні методи навчання екології:

- А) експеримент, спостереження, розпізнавання і визначення об'єктів
- Б) експеримент і пояснення, спостереження і обговорення
- В) спостереження і визначення, експеримент і інструктаж, спостереження та інструктаж

Г) аналіз, синтез, узагальнення

58. Нетрадиційні види позакласної роботи з екології:

А) ігри-подорожі, ігри-змагання, ділові ігри

Б) ігри-подорожі, екологічні вечора, КВК

В) ігри-змагання, експедиції, екскурсії

Г) ділові ігри

59. Визначте методи реалізації проблемного навчання екології:

А) створення проблемних ситуацій

Б) проблемного викладу

В) дослідницький

Г) а, б

60. Позначте визначення поняття «форма організації навчання екології»:

А) організація роботи вчителя відповідно до віку учнів та складності навчального змісту

Б) організація навчально-пізнавальної діяльності учнів

В) зовнішній прояв узгодженої діяльності вчителя та учнів, що здійснюється у встановленому порядку та певному режимі

Г) а, б, в

61. Укажіть документ, у якому відображено поурочний комплекс засобів навчання екології:

А) тематичний план

Б) поурочний план

В) програма з екології

Г) державний стандарт

62. Етапи діяльності вчителя екології:

А) мотивація учіння школярів, актуалізація опорних знань, організація вивчення нового матеріалу, вдосконалення раніше вивченого, визначення результативності навчання

Б) актуалізація опорних знань, мотивація учіння школярів, організація вивчення нового матеріалу, вдосконалення раніше вивченого, визначення результативності навчання

В) організація вивчення нового матеріалу, мотивація учіння школярів, актуалізація опорних знань, вдосконалення раніше вивченого, визначення результативності навчання

Г) актуалізація опорних знань, вдосконалення раніше вивченого, визначення результативності навчання

63. Екологічним виховання називають:

А) неперервний процес навчання, виховання, самоосвіти, накопичення досвіду і розвитку особистості, спрямованих на формування ціннісних орієнтацій, норм поведінки і спеціальних знань щодо збереження навколишнього середовища

Б) відносини організмів між собою та з навколишньою неорганічною природою, загальні закони функціонування екосистем різного ієрархічного рівня, середовище мешкання живих істот (включаючи людину)

В) динамічну систему, яка об'єднує процеси навчання, виховання, розвитку і самовдосконалення особистості

Г) процес формування навичок екологічної поведінки

64. Екологічна компетентність – це:

- А) виховання дбайливого ставлення до природних скарбів України
- Б) здатність особисто приймати рішення і діяти так, щоб менше завдавати шкоди довкіллю
- В) глибоке розуміння нерозривного зв'язку людини з природою
- Г) екологічна поведінка

65. Позначте основний вид позаурочних робіт із екології:

- А) проведення дослідів
- Б) підготовка доповідей (повідомлень)
- В) випуск екологічного бюлетеня
- Г) екскурсії

Виберіть одну або декілька правильних відповідей!

1. Функції екологічної освіти є:

- А) соціальна, інтегративна, світоглядна
- Б) спонукальна, контрольна, навчальна
- В) розвиваюча, світоглядна, соціальна, контроль

2. Типи екологічних стежок:

- А) відпочинку
- Б) творча
- В) навчальна

3. Екологія – це наука, яка вивчає:

- А) рослин та тварин минулих геологічних епох та шляхи розвитку органічного світу в минулому;
- Б) спадковість та мінливість живих організмів, основні закони та шляхи управління даними явищами;
- В) взаємодію живих організмів, їх угруповань між собою та з середовищем існування, особливості функціонування природних та антропогенних екосистем, вплив людини на природні комплекси різного рангу;
- Г) процеси життєдіяльності (функції) організмів тварин та рослин, їхніх окремих клітин, тканин, органів та систем органів;

4. Загальна кількість методів навчання за Коденко:

- А) 5
- Б) 8
- В) 9
- Г) 10

5. Класифікація методів навчання екології включає:

- А) художньої репрезентації, екологічної ідентифікації
- Б) екологічної турботи, екологічної лабіалізації, екологічної асоціації
- В) екологічної емпатії, екологічного дослідження, екологічної свідомості

6. Історія розвитку екологічної освіти починається з:

- А) 1648 р.
- Б) 1789 р.
- В) 1821 р.
- Г) 1724 р.

7. Цілі шкільної екологічної освіти:

- А) навчальні, спонукальні
- Б) навчальні, розвиваючі,
- В) навчальні, виховні, розвивальні

8. Позначте ознаки, за якими здійснено бінарну класифікацію методів навчання екології:

- А) ступінь пізнавальної активності
Б) джерело знань
В) широта застосування
Г) мета навчання

9. Позначте основну форму навчання екології:

- А) урок
Б) лекція
В) семінарське заняття
Г) домашня робота

10. Позначте типи уроків екології у межах однієї навчальної теми:

- А) вступні
Б) формування екологічних понять
В) такі, що розкривають зміст теми
Г) узагальнювальні

11. Структура процесу біологічної освіти:

- А) формальна
Б) неформальна

12. Укажіть складові змісту поняття «форма навчання екології»:

- А) форма організації навчання екології
Б) форма навчальної діяльності учнів на занятті
В) форма керівництва пізнавальною діяльністю учнів
Г) форма діяльності вчителя

13. Визначте критерії вибору форм навчання екології:

- А) специфіка контингенту учнів
Б) програмові вимоги до засвоєння екології
В) досвід роботи вчителя
Г) матеріальна база кабінету біології(екології)
Д) виробниче та природне оточення навчального закладу
Е) мета та завдання вивчення екології у школі
Ж) вимоги адміністрації школи
З) навчальний зміст

14. Виберіть вимоги до сучасного уроку екології:

- А) дидактичні
Б) розвиваючі
В) методичні
Г) організаційні
Д) виховні

15. Укажіть форму навчальної діяльності учнів на занятті, що полягає у виконанні всіма учнями класу під безпосереднім керівництвом учителя спільних завдань:

- А) індивідуальна
Б) парна
В) групова
Г) фронтальна

16. Укажіть групу вимог до сучасного уроку екології, до якої належить вимога «чітке визначення освітніх завдань кожного конкретного уроку та його місця у загальній системі уроків»:

- А) дидактичні
Б) виховні
В) організаційні
Г) методичні

17. Назвіть форму навчальної діяльності учнів на занятті, для якої безпосереднє спілкування учнів є одночасно і умовою, і результатом його здійснення:

- А) колективна
Б) фронтальна

В) групова

Г) індивідуальна

18. Функції вчителя екології:

А) виховна

Г) дослідницька

Б) комунікативна

Д) контролююча

В) психологічна

19. Методика навчання екології це дисципліна, що розробляє проблеми:

А) теоретичні

Б) практичні

В) дослідницькі

20. Хто здійснює неформальну екологічну освіту?

А) засоби масової інформації (радіо, телебачення, газети, журнали, брошури, електронні засоби, реклама), заклади культури, охорони здоров'я, громадські екологічні та релігійні об'єднання, політичні партії, ботанічні сади, національні парки, сім'я, родина

Б) ентузіасты-екологи, партія «Зелених»

В) громадські екологічні організації

Г) міжнародні екологічні організації та партія «Зелених»

21. Що означає принцип доступності екологічної освіти?

А) передбачає для будь-якої людини доступність системи екологічної освіти з урахуванням різноманітних форм і методів

Б) право громадянина України та отримання екологічної освіти

В) право випускника, який отримав відповідні сертифікати вступати до ЗВО

Г) право випускника, який отримав сертифікат з математики і української мови і набрав з цих дисциплін не менше 120 балів та подав заяву до ЗВО на спеціальність «Екологія» охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування

22. Визначте методи реалізації проблемного навчання екології:

А) створення проблемних ситуацій;

В) пояснювально-ілюстративний;

Б) проблемного викладу;

Г) частково-пошуковий

23. Укажіть складову змісту поняття «форма навчання екології»:

А) форма організації навчання екології;

В) форма керівництва пізнавальною діяльністю учнів;

Б) форма навчальної діяльності учнів на занятті;

Г) форма діяльності вчителя.

24. Визначте тип уроку, мета якого – створення в учнів відповідних психологічних установок на навчальну роботу, формування інтересу до екологічних знань, розкриття практичного значення знань:

А) вступний

В) такий, що розкриває зміст теми

Б) формування понять

Г) узагальнювальний

25. Укажіть етап уроку, на якому здійснюється формування та розвиток екологічних понять, мисленнєвих операцій, пізнавальної самостійності учнів:

А) перевірка домашнього завдання

В) вивчення нового матеріалу

Б) актуалізація опорних знань

Г) узагальнення й систематизація знань

26. Укажіть значення етапу узагальнення й систематизації знань у процесі їх засвоєння учнями:

- А) формування позитивного ставлення до навчання
- Б) формування та розвиток біологічних понять, мисленнєвих операцій, пізнавальної самостійності учнів
- В) формування цілісної системи знань, підвищення їх теоретичного рівня
- Г) усвідомлення навчального матеріалу

27. Який вчений в 1866 р запропонував назву науки «екологія»?

- А) Ю. Одум
- Б) Е. Геккель
- В) В. Докучаєв
- Г) А. Теслі
- Д) В. Вернадський

28. Визначте критерії вибору форм навчання екології:

- А) специфіка контингенту учнів
- Б) програмові вимоги до засвоєння екології
- В) досвід роботи вчителя
- Г) матеріальна база кабінету
- Д) виробниче та природне оточення навчального закладу
- Е) мета та завдання вивчення екології у школі
- Ж) вимоги адміністрації школи
- З) навчальний зміст

29. Виберіть вимоги до сучасного уроку екології:

- А) дидактичні
- Б) розвиваючі
- В) методичні
- Г) організаційні
- Д) виховні

30. Визначте зміст діяльності вчителя й учнів на етапі «підбиття підсумків уроку»:

- А) усвідомлення навчального матеріалу
- Б) характеристика роботи учнів упродовж уроку
- В) коротка констатація нового, що учні дізналися впродовж уроку, які знання та вміння опанували
- Г) оцінювання знань учнів
- Д) розкриття теоретичного та практичного значення навчального матеріалу

31. Визначте зміст обов'язкових домашніх завдань із екології:

- А) виконання лабораторних (практичних) робіт
- Б) самостійні спостереження та проведення дослідів
- В) виготовлення навчальних наочних посібників
- Г) виконання завдань (зі слів учителя, з підручника або робочого зошита)
- Д) підготовка повідомлень та доповідей.

32. Виберіть вимоги до сучасного уроку екології:

- А) дидактичні
- Б) розвиваючі
- В) методичні
- Г) організаційні
- Д) виховні

Встановіть відповідність!

1. Встановіть відповідність між типом екологічної стежки та км/часом:

1. Відпочинку	А) 10–100 км, трив. 1–5 діб
2. Туристична	Б) 4–8 км, трив. 5–4 години
3. Навчальна	В) до 2 км, трив. 2–3 години

2. Встановіть відповідність між методами навчання екології та їх групами:

1. Словесні	А) визначення об'єктів
2. Наочні	Б) постановка проблеми
3. Практичні	В) розповідь
	Г) демонстрування дослідів

3. Встановіть відповідність між формами та видами позакласної роботи з біології:

1. Індивідуальна	А) години цікавої біології
2. Групова	Б) біологічні вечори
3. Масова	В) позакласне читання
	Г) олімпіади
	Д) гурток
	Е) факультатив
	Ж) робота з науково-популярною літературою

4. Встановіть відповідність між формами та видами позакласної роботи з екології:

1. Індивідуальна	А) години цікавої біології
2. Групова	Б) біологічні вечори
3. Масова	В) позакласне читання
	Г) олімпіади
	Д) гурток

5. Встановіть відповідність між формами та видами позакласної роботи з екології:

1. Індивідуальна	А) «КВК», «Що? Де? Коли?»
2. Групова	Б) виготовлення таблиць, моделей, обладнання
3. Масова	В) натуралістичні кампанії
	Г) лекції
	Д) самостереження
	Е) тематичні класні години
	Ж) факультатив

6. Встановіть відповідність між формами та видами позакласної роботи з екології:

1. Індивідуальна	А) години цікавої екології
2. Групова	Б) екологічні вечори
3. Масова	В) екологічне дослідження
	Г) екологічна олімпіада

- Д) екологічний гурток
- Е) факультатив з екології
- Ж) участь у МАН

7. Встановіть відповідність між методами навчання екології та їх групами:

- 1. Організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності
- 2. Стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності
- 3. Контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності

- А Інструктаж
- Б Тестування
- В Метод опори на життєвий досвід учнів
- Г Екскурсія

8. Встановіть відповідність між методами навчання екології та їх групами:

- 1. Організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності
- 2. Стимулювання на життєвий й мотивації навчально- пізнавальної діяльності
- 3. Контроль й самоконтроль за ефективніст навчально-пізнавальної діяльності

- А Інструктаж
- Б Тестування
- В Метод опори на життєвий досвід учнів
- Г Екскурсія

9. Встановіть відповідність між формами та видами позакласної роботи з екології:

- 1. Індивідуальна
- 2. Групова
- 3. Масова

- А Години цікавої біології
- Б Біологічні вечори
- В Позакласне читання
- Г Олімпіади
- Д Гурток
- Е Факультатив
- Ж Робота з науково-популярною літературою

10. Встановіть відповідність між структурами процесу екологічної освіти та їх різновидами:

- 1. Формальна
- 2. Неформальна
- А дошкільна освіта, загальна середня освіта, вузівська освіта
- Б дошкільна освіта, екологічні практикуми, вузівська освіта
- В екологічні табори, екологічні практикуми, екологічні стежки, екологічні акції та операції
- Г екологічні практикуми, екологічні акції та операції, загальна середня освіта

11. Встановіть відповідність між формами неформальної екологічної освіти та їх видами:

1. Теоретичного навчання
2. Комбінованого навчання

А предметні гуртки, школа юного еколога, лекції, семінари, учнівські наукові товариства;

Б школа юного еколога, учнівські наукові товариства, МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК(МАН);

В предметні гуртки, лекції, МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК (МАН); семінари;

Г предметні гуртки, лекції, бесіди, конференції, семінари, кінолекторії;

12. Встановіть відповідність між методами навчання екології та їх групами:

1. Словесні
2. Наочні
3. Практичні

А визначення об'єктів

Б постановка проблеми

В розповідь

Г демонстрування дослідів

13. Встановіть відповідність між методами навчання екології та їх групами:

1. Організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності
2. Стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності
3. Контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності

А інструктаж

Б тестування

В метод опори на життєвий досвід учнів

Г екскурсія

14. Встановіть відповідність між практичними методами навчання екології та їх характеристиками:

1. Лабораторна робота
2. Практична робота

А Вивчення об'єкта (явища), поглиблення та розширення знань, формування практичних умінь та навичок

Б застосування набутих знань на практиці, формування практичних умінь та навичок

В переважно триває весь урок

Г є частиною уроку, на її проведення відводиться 20–25 хв.

Д оцінювання є необов'язковим і проводиться на вибір учителя

Е оцінювання є обов'язковим

15. Встановіть відповідність між формами навчання екології та їх визначенням:

1. Урочна
2. Позакласна

3. Позаурочна

А туристська, клубна, соціальна діяльність виховного колективу (екофестиваль, екодесант, екологічний табір, екоекспедиція)

Б самостійна й під керівництвом викладача діяльність учнів по самоосвіті, участь у роботі навчальних гуртків, факультативів, екологічних шкіл: Мала академія наук, екологічний практикум, олімпіада, наукова конференція

В урок, майстерня знань, екскурсія, лекція, семінарське заняття, практичне заняття на сільськогосподарській ділянці, домашнє заняття

Г туристська, соціальна діяльність виховного колективу (екофестиваль, екодесант, екологічний табір, екоекспедиція)

16. Дайте оцінку твердженням:

1. Навчально-наочні посібники можуть використовуватись на всіх етапах уроку екології

2. Методично доцільним є ознайомлення учнів із навчально-наочними посібниками одразу на початку уроку

А Обидва твердження неправильні

Б Правильне лише перше твердження

В Правильне лише друге твердження

17. Оберіть чи правильним є твердження «Екологічне виховання спрямоване на збереження навколишнього середовища, які реалізуються в екологічно-грамотній діяльності»:

А так, вірне

Б ні, не вірне

18. Встановіть правильність твердження: «Інтерактивна технологія навчання ставить конкретне завдання, від виконання якого залежить успіх цілої групи. Досвід застосування таких моделей свідчить про значне підвищення ефективності навчання і виховання, узгодження дій, активізації взаємодопомоги. Такі методи навчання не вимагають, насамперед, додаткової глибокої ґрунтовної підготовчої роботи викладача»:

А ні, не вірне

Б так, вірне

19. Оберіть чи правильним є твердження «Екологічне виховання спрямоване на збереження навколишнього середовища, які реалізуються в екологічно-грамотній діяльності»:

А так, вірне

Б ні, не вірне

20. Встановіть послідовність етапів підготовки вчителя до уроку екології:

А вибір матеріалу з теми уроку

Б підготовка конспекту уроку

В ознайомлення з навчальною програмою, змістом підручників та навчально-методичних посібників; установлення зв'язку з раніше вивченим матеріалом; визначення завдань уроку

Г визначення змісту та обсягу знань із теми уроку; добір фактів і прикладів до кожного питання; підготовка наочних посібників і ТЗН, визначення місця, порядку й послідовності їх використання; визначення колективних та індивідуальних форм роботи учнів на уроці

Д усвідомлення значущості теми й визначення мети уроку

Е складання плану уроку; окреслення основних питань нової теми й висновків із них; визначення змісту та обсягу домашнього завдання для учнів; розподіл часу за етапами уроку й на вивчення кожного питання

Ж впробація підготовленого уроку

Зв Визначення основних частин змісту матеріалу, на яких слід акцентувати увагу учнів пробне проведення уроку, уточнення його темпу

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білянська М.М. Методика навчання екології : практикум для студентів вищ. Пед.. навч. Закл. Освіт. Рівня «Магістр» спец. 014 «Середня освіта (біологія)» / М.М. білянська ; Нац. Акад.. пед.. наук України, Ін-т вищ. Освіти. – Київ : Компанія «Багіра», 2016. – 48 с.
2. Екологічна освіта для сталого розвитку у запитаннях та відповідях : науковометодичний посібник для вчителів / за ред. О. І. Бондаря. – Херсон : Грінь Д. С., 2015. 228 с.
3. Семерня О. М. Методика викладання екології у вищій школі: курс : навчальний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. електрон. опт. диск (CDROM); 12 см. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/3725/Semernia-O.M.-Metodyka-vykladannia-ekolohii-u-vyshchii-shkoli-kurs.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
4. Совгіра С. В. Методика навчання екології / С. В. Совгіра. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2016. 126 с.
5. Соколовська О.С. Екологія та природознавство з методикою навчання. Частина I : навчальнометодичний посібник / О. С. Соколовська, І. О. Січко. – Миколаїв : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 208 с. URL: <http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/bitstream/Соколовська>
6. Перетятко В. В. Сучасні методики навчання екології: навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Екологія» освітньо-професійної програми «Екологія та охорона навколишнього середовища» / В. В. Перетятко, Н. І. Костюченко. – Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 92 с.
7. Теорія і практика екологічної освіти : навч. посіб. для студентів денної форми навчання, за напрямом підготовки: 101 «Екологія» / уклад. : М. М. Дяченко-Богун, В. В. Оніпко, В. І. Іщенко. – Полтава, 2019. 85 с. URL: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/Посібник%20ТПЕО+.pdf>
8. Теорія і методика навчання екології: Методичні рекомендації / Укладачі Бусленко Л. В., Іванців В. В. – Луцьк, 2020. 46 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/18453/1/teor_ekol.pdf
9. Фіцайло С.С. Біологія і екологія. 6–11 класи: навчальні програми, методичні рекомендації про викладання навчального предмета в закладах загальної середньої освіти у 2019/2020 н. р., вимоги до оцінювання. URL: <https://www.ranok.com.ua/ru/info-biologiya-i-ekologiya-611-klasi-navchalni-programi-metodichni-rekomendatsii-pro-vikladannya-navchalnogo-predmeta-v-zakladakh-zagalnoi-serednoi-osviti-u-20192020-n-r-vimogi-do-otsinyuvannya-25754.html>

Методичне видання

ТОРЯНИК Валентина Миколаївна

МІРОНЕЦЬ Людмила Петрівна

Завдання до підсумкового контролю знань з курсу

«Методика навчання екології»

(для самостійної роботи здобувачів вищої освіти за
ОПП 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини))

Підп. До друку2022.

Формат 60x84/16 Гарнітура Times New Roman.

Папір офсетний. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 1,7.

Ум. фарб.-відб. 1,7. Обл.-вид. арк. 0,9.

Тираж .. пр. Вид. № ..

Видавець і виготовлювач:

ФОП Цьома С.П. 40002, м. Суми, вул. Роменська, 100.

Тел.: 066-293-34-29.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

Серія ДК, № 5050 від 23.02.2016.

